

Fosterhjemsavtale for statlige fosterhjem

Avtale mellom barneverntjenesten i kommunen og statlige familie- og beredskapshjem

1. Om avtalen

Denne avtalen regulerer forholdet mellom fosterforeldrene og barneverntjenesten i kommunen ved fosterhjemsplassing i statlige familie- eller beredskapshjem etter vedtak etter lov om barneverntjenester av 17. juli 1992 nr. 100 (barnevernloven). Avtalen skal inngås av barneverntjenesten i den kommunen som har ansvaret etter barnevernloven § 8-4 annet ledd.

Ved å inngå denne avtalen påtar fosterforeldrene seg et fosterhjemsoppdrag for barneverntjenesten. På vegne av barneverntjenesten skal fosterforeldrene gi fosterbarnet et trygt og godt hjem og ivareta fosterbarnets behov for daglig omsorg.

2. Før avtalen undertegnes

Før avtalen undertegnes skal følgende være foretatt:

- Barneverntjenesten skal ha gjennomgått avtalen og dens vedlegg med fosterforeldrene og ha redegjort for hva hvert enkelt punkt innebærer.
- Dersom fosterhjemmet ligger i en annen kommune enn den kommunen som har ansvaret etter barnevernloven § 8-4 annet ledd, skal barneverntjenesten ha informert fosterforeldrene om hvilke roller de to kommunene har. I slike tilfeller vil den kommunen som har ansvaret etter § 8-4 annet ledd være omsorgskommunen, mens den kommunen der fosterhjemmet ligger vil være fosterhjemskommunen.

3. Gjennomgang av avtalen

Barneverntjenesten og fosterforeldrene skal i samråd med statlig regional barnevernmyndighet gjennomgå avtalen minst en gang i året, eller når en av partene krever det. På bakgrunn av gjennomgangen skal barneverntjenesten foreta nødvendige endringer i avtalen.

4. Barneverntjenestens oppgaver og forpliktelser

4.1 Informasjon til fosterforeldrene og andre

4.1.1 Informasjon til fosterforeldrene

Barneverntjenesten skal via statlig regional barnevernmyndighet formidle alle opplysninger om fosterbarnet som er nødvendige for at fosterforeldrene skal kunne ivareta omsorgen for fosterbarnet, herunder nødvendige opplysninger om barnets forhistorie, helseopplysninger, tidligere hjelpetiltak, tilhørighet, spesielle problemer, ressurser og interesser m.v. Vesentlige opplysninger skal forelegges skriftlig.

Dersom det inntreffer nye forhold knyttet til barnet eller barnets familie som fosterforeldrene bør kjenne til skal barneverntjenesten så snart som mulig formidle dette via statlig regional barnevernmyndighet.

4.1.2 Informasjon til fosterbarnet

Barneverntjenesten skal sørge for at barnet får tilstrekkelig informasjon om sin situasjon og om årsaken til denne, herunder sørge for at barnet får hjelp til å kunne ta vare på sin historie på en best mulig måte, alt tilpasset barnets alder og modenhet.

Barneverntjenesten skal avklare med fosterforeldrene og statlig regional barnevernmyndighet hvordan barnet skal bli informert.

4.1.3 Informasjon til fosterforeldrenes familie og nettverk

Barneverntjenesten skal i samråd med statlig regional barnevernmyndighet avklare hvilke opplysninger om fosterbarnet som kan gis til familie og nettverk.

4.1.4 Informasjon til øvrige samarbeidspartnere

Barneverntjenesten skal i samråd med Statlig regional barnevernmyndighet avklare hvilke opplysninger som skal gis til barnehage, skole og eventuelt det hjelpeapparat som fosterforeldrene skal samarbeide med, samt å videreformidle opplysningene til samarbeidspartnerne.

Fosterforeldrene kan også selv gi informasjon dersom de ønsker det. Det må i så fall på forhånd avklares mellom statlig regional barnevernmyndighet og barneverntjenesten hvilken informasjon fosterforeldrene skal gi.

4.2 Plan for fosterbarnets omsorgssituasjon

Allerede ved omsorgsovertakelsen skal barneverntjenesten vedta en plan for barnets omsorgssituasjon. Senest to år etter at fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker har fattet vedtak om omsorgsovertakelse, skal barneverntjenesten vedta en plan for barnets fremtidige omsorgssituasjon som ikke skal endres uten at forutsetningene for den er falt bort, jf. barnevernloven § 4-15 tredje ledd. Barneverntjenesten skal innhente fosterforeldrenes og statlig regional barnevernmyndighets synspunkter når ny omsorgsplan skal utarbeides eller omsorgsplanen skal revideres.

Omsorgsplanen skal formidle barneverntjenestens plan for barnets fremtid når det gjelder hvor barnet skal bo og vokse opp, og når det gjelder barnets relasjon til og kontakt med sin

familie. I tillegg skal omsorgsplanen tydeliggjøre om barnet har særlige behov som må følges opp.

I god tid før fosterbarnet fyller 18 år skal barneverntjenesten, i samarbeid med fosterbarnet, fosterforeldrene og statlig regional barnevernmyndighet, vurdere om plasseringen skal opprettholdes eller om fosterbarnet skal motta andre hjelpetiltak etter fylte 18 år. Dersom fosterbarnet samtykker skal barneverntjenesten utarbeide en plan for framtidige tiltak.

En kopi av den til enhver tid gjeldende plan skal ligge ved denne avtalen.

4.3 Klær og utstyr ved plassering

Barneverntjenesten skal i samarbeid med fosterforeldrene og statlig regional barnevernmyndighet sørge for at barnet ved plassering medbringer tilfredsstillende klær og utstyr for sommer- og vinterbruk, og kommunen skal dekke utgiftene i forbindelse med dette. Eventuelt kan kommunen stille midler til rådighet for fosterforeldrene slik at barnet blir utstyrt som nevnt i løpet av det første året.

4.4 Oppfølging, kontroll og tilsyn

4.4.1 Oppfølging og kontroll

Barneverntjenesten skal hjelpe og støtte fosterbarnet. Barneverntjenesten skal i samråd med statlig regional barnevernmyndighet iverksette de tiltak eller foreta de endringer som til enhver tid viser seg nødvendige.

Barneverntjenesten skal føre kontroll med at barnet får god omsorg i fosterhjemmet og at de forutsetninger som ble lagt til grunn for plasseringen blir fulgt opp.

Barneverntjenesten skal besøke fosterhjemmet så ofte som nødvendig for å sikre en forsvarlig oppfølging og kontroll med fosterbarnets situasjon. Barneverntjenesten skal som et minimum besøke fosterhjemmet fire ganger i året. I den første fasen etter plassering vil det generelt være behov for en noe tettere oppfølging og kontroll. Det kan også senere oppstå faser hvor det vil være behov for tettere oppfølging, for eksempel ved start på ny skole, i ungdomstiden, ved endringer i barnevernsaken, ved forberedelse til ettervern eller i perioder hvor det oppstår spesielle problemer.

Etter at barnet har vært plassert i fosterhjemmet i mer enn 2 år kan barneverntjenesten redusere antall besøk til minimum 2 ganger i året. Dette forutsetter at barneverntjenesten har funnet det klart at forholdene i fosterhjemmet er så gode at det ikke er nødvendig med flere besøk for å sikre en forsvarlig oppfølging og kontroll.

Barneverntjenesten skal i samråd med statlig regional barnevernmyndighet bistå fosterforeldrene i kontakten med andre offentlige etater som skole, sosialtjeneste eller helsemyndigheter.

4.4.2 Tilsyn

Barneverntjenesten har ansvar for at det blir ført tilsyn med barnet fra det plasseres i fosterhjemmet.

Barneverntjenesten skal oppnevne en tilsynsfører for fosterbarnet ved godkjenning av fosterhjemmet. Tilsynsfører skal være fosterbarnets uavhengige støtteperson.

Formålet med tilsynet er å føre kontroll med at fosterbarnet får tilfredsstillende omsorg i fosterhjemmet og at de forutsetninger som ble lagt til grunn for plasseringen blir fulgt opp.

Tilsynsfører har ansvar for å gjennomføre det antall tilsynsbesøk som er nødvendig for å sikre et forsvarlig tilsyn. Tilsynsfører skal som et minimum besøke fosterhjemmet 4 ganger i året. Det vil i noen tilfeller være behov for noe oftere tilsyn i den første fasen etter plassering, men det kan også senere oppstå faser hvor det vil kunne være behov for tilsyn oftere, for eksempel ved start på skole, i ungdomstiden, ved endringer i barnevernsaken, ved forberedelse til ettervern eller i perioder hvor det oppstår spesielle problemer.

For barn som er fylt 15 år, og som har vært plassert i samme fosterhjem i mer enn 2 år, kan barneverntjenesten vedta at tilsynet skal reduseres til minimum to ganger i året. Dette forutsetter at barneverntjenesten vurderer forholdene i fosterhjemmet som så stabile og gode at det ikke er behov for å føre tilsyn oftere enn to ganger i året, samt at barnet samtykker.

Tilsynet kommer i tillegg til barneverntjenestens kontroll, jf. punkt 3.4.1.

Ved plassering i hjem med særlige forutsetninger, på grunnlag av vedtak etter barnevernloven §§ 4-24 og 4-26, jf § 4-27, gjelder ikke punkt 3.4.2.

4.5 Samvær

4.5.1 Fylkesnemndas rolle

Når det er fattet vedtak om omsorgsovertakelse, skal fylkesnemnda ta standpunkt til omfanget av samvær mellom barnet og foreldrene og eventuelt andre som det er ønskelig at barnet skal ha samvær med, jf. barnevernloven § 4-19.

4.5.2 Barneverntjenestens rolle

Basert på fylkesnemndas vedtak skal barneverntjenesten så snart som mulig i samarbeid med fosterforeldrene, statlig regional barnevernmyndighet samt foreldrene og eventuelt andre som skal ha samvær med barnet, opprette en skriftlig avtale om den praktiske gjennomføringen og tilretteleggingen av samværet. Barn som har fylt 7 år, og yngre barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, skal gis rett til å uttale seg om samværsavtalen, og barnets mening skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Avtalen skal angi tid, sted og hyppighet for samværet, og bør foreligge i god tid før høytider og ferier. Samværsavtalen skal evalueres jevnlig med alle berørte parter. Utvidelse av samværet eller andre vesentlige endringer skal ikke skje uten at det er drøftet med barnet, fosterforeldrene og statlig regional barnevernmyndighet. En kopi av den til enhver tid gjeldende samværsavtalen skal ligge ved denne avtalen. Dersom samværsavtalen unntaksvis ikke foreligger når denne avtalen inngås, skal den vedlegges så snart den er utarbeidet og undertegnet.

Dersom fylkesnemnda har bestemt at det skal være tilsyn under samværet, kan ikke fosterforeldrene pålegges å være tilsynsansvarlig.

4.5.3 Telefon- og elektronisk kontakt

Fosterbarnet og foreldrene kan ha telefonkontakt dersom fylkesnemnda ikke har satt begrensninger i adgangen til slik kontakt. Fosterforeldrene kan imidlertid, på linje med andre foreldre, sette begrensninger for barnets utgående samtaler ut fra praktiske og økonomiske hensyn. Videre kan tidspunktet for og varigheten av inngående telefonsamtaler og annen kontakt begrenses ut fra hensynet til barnet. Fosterforeldrene kan imidlertid ikke vesentlig begrense eller avskjære slik kontakt. Vesentlig begrensning eller avskjæring av kontakt må vedtas av fylkesnemnda.

5. Fosterforeldrenes forpliktelser

5.1 Oppdraget som fosterforeldre

Oppdraget som fosterforeldre innebærer å gi fosterbarnet et trygt og godt hjem og å ivareta den daglige omsorgen for fosterbarnet.

Fosterforeldrene utfører oppdraget i sitt private hjem og er å anse som frilansere etter folketrygdloven.

5.2 Ansvar for barnet

Ansvar for og retten til å bestemme over fosterbarnet er delt mellom barneverntjenesten, fosterforeldrene og foreldrene. Foreldreansvaret kan imidlertid være fratatt foreldrene av fylkesnemnda eller domstolen. Barneverntjenesten har ansvaret for omsorgen i sin helhet, mens fosterforeldrene har ansvaret for utøvelsen av den daglige omsorgen på vegne av barneverntjenesten.

Spørsmål av større betydning, som for eksempel om barnet skal kunne reise utenlands eller om det skal kunne bo utenfor fosterhjemmet i kortere eller lenge perioder, hører inn under barneverntjenestens ansvar.

5.3 Den daglige omsorgen

Fosterforeldrene skal utøve den daglige omsorgen for barnet på vegne av barneverntjenesten – i samråd med statlig regional barnevernmyndighet. Fosterforeldrene har ansvaret for den daglige omsorgen og oppdragelsen av barnet, noe som omfatter vanlig oppfølging overfor skole, barnehage og fritid, og det å sørge for at barnet får nødvendig oppfølging ved sykdom.

Fosterforeldrene skal ivareta barnets behov for stabil og trygg voksenkontakt. Videre skal de bidra til at barnet får dekket sine personlige, sosiale, emosjonelle og helsemessige behov, samt tilrettelegge forholdene rundt barnet slik at dets evner og anlegg får best mulig anledning til å utvikle seg. Fosterforeldrene skal motivere fosterbarnet til å ta en utdanning, og de skal i samarbeid med barneverntjenesten og statlig regional barnevernmyndighet legge forholdene til rette for at fosterbarnet kan fortsette skolegangen etter grunnskolen.

Ved tvil om hvem som skal avgjøre spørsmål av større betydning for barnet, eller ved tvil om avgjørelsesmyndigheten ligger til barneverntjenesten eller foreldrene, skal statlig regional barnevernmyndighet bistå fosterforeldrene med å få dette avklart med barneverntjenesten.

Dersom det inntreffer forhold i fosterhjemmet eller knyttet til barnet eller dets familie som barneverntjenesten bør kjenne til, skal statlig regional barnevernmyndighet bistå fosterforeldrene med så snart som mulig å melde fra til barneverntjenesten.

5.4 Samarbeid med barneverntjenesten, foreldrene og andre

Fosterforeldrene skal følge opp og samarbeide med barneverntjenesten omkring de avtaler som er gjort med hensyn til mål, opplegg og tidsplan, og også følge opp ved en eventuell tilbakeføring.

Fosterforeldrene skal gi barneverntjenesten og barnets tilsynsfører adgang til hjemmet og til de opplysninger som er nødvendige for at de skal kunne føre kontroll og tilsyn som nevnt under punkt 3.4.1 og 3.4.2.

Fosterforeldrene skal samarbeide med foreldrene og eventuelle andre som skal ha samvær med barnet.

Fosterforeldrene skal samarbeide med andre offentlige instanser og tjenester som skal bistå fosterbarnet og fosterforeldrene.

5.5 Taushetsplikt

Fosterforeldrene skal bevare taushet om de forhold de får kjennskap til om barnet og dets familie, jf. barnevernloven § 6-7. Taushetsplikten gjelder også etter at barnets opphold i fosterfamilien er avsluttet.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at fosterforeldrene, i samråd med barneverntjenesten og statlig regional barnevernmyndighet gir nødvendig informasjon til barnehage, skole, helsepersonell og lignende offentlige etater dersom dette anses å være til det beste for barnet.

Dokumenter med taushetsbelagte opplysninger om barnet og dets familie skal holdes innelåst og utilgjengelig for uvedkommende.

5.6 Fosterbarnets helse

Fosterforeldrene skal følge helsestasjonens retningslinjer for helsekontroll og eventuelle pålegg fra barneverntjenesten om undersøkelser som gjelder barnets helse. I tilfelle alvorlig sykdom eller skade skal fosterforeldrene rådføre seg med lege og følge dennes anvisning. Fosterforeldrene skal så snart som mulig melde fra til barneverntjenesten og statlig regional barnevernmyndighet..

5.7.Samlivsbrudd

Dersom fosterforeldrene skal skilles eller bryte samlivet på annen måte, skal de så tidlig som mulig informere barneverntjenesten og statlig regional barnevernmyndighet. Fosterforeldrene skal i samråd med statlig regional barnevernmyndighet samarbeide med barneverntjenesten for å finne en løsning som ivaretar fosterbarnet på en så god måte som mulig.

6. Opphør av avtaleforholdet

6.1 Flytting av barnet og tilbakeføring av omsorgen

Dersom endrede forhold gjør det nødvendig, eller dersom det må anses til beste for barnet, kan barneverntjenesten treffe vedtak om å flytte barnet. Statlig regional barnevernmyndighet skal informere fosterforeldrene om dette så tidlig som mulig.

Ved vedtak om tilbakeføring av omsorgen skal barneverntjenesten i samråd med statlig regional barnevernmyndighet, fosterforeldrene og foreldrene planlegge hvordan flyttingen skal skje. Det skal avklares hvilken kontakt som skal være mellom barnet og fosterforeldrene etter flyttingen.

6.2 Opphør av avtalen

Denne avtalen opphører ved opphør av avtalen mellom barneverntjenesten og statlig regional barnevernmyndighet ved fosterhjemsplassing i statlige familie- eller beredskapshjem.

7. Vedlegg til avtalen

Følgende skal ligge som vedlegg til denne avtalen:

- Plan for barnets omsorgssituasjon
- Samværsavtale

For omsorgskommunen

Fosterforeldrene

(dato og signaturer)

Denne avtalen med vedlegg opprettes i likelydende eksemplarer til:

- Fosterforeldrene
- Barneverntjenesten i omsorgskommunen
- Statlig regional barnevernmyndighet

I tillegg skal informasjon om plasseringen og avtaleinngåelsen gis til:

- Fosterhjemskommunen dersom dette er en annen enn omsorgskommunen